

Seznam úkolů pro rok 2010

I. Úvod

Toto je čtvrtý veřejný seznam úkolů EIOÚ jako poradce v oblasti návrhů právních předpisů EU a souvisejících dokumentů. Vzhledem k tomu, že ke zveřejnění pracovního programu Komise na rok 2010 a akčního plánu k provádění Stockholmského programu došlo v březnu, resp. v dubnu, je seznam úkolů EIOÚ zveřejněn později než obvykle, tedy v červnu místo v prosinci. Seznam úkolů lze nalézt na internetových stránkách EIOÚ na adrese: www.edps.europa.eu.

Seznam úkolů je součástí ročního pracovního cyklu EIOÚ. Jednou za rok EIOÚ podává zpětně zprávu o svých činnostech ve své výroční zprávě. Kromě toho EIOÚ zveřejňuje seznam svých záměrů v oblasti poradenství na následující rok.

Souvislosti, ze kterých vychází tento seznam úkolů, lze nalézt v politickém dokumentu ze dne 18. března 2005, „*The EDPS as an advisor to the Community Institutions on proposals for legislation and related documents*“ (EIOÚ jako poradce pro instituce Společenství v oblasti návrhů právních předpisů a souvisejících dokumentů)¹. V tomto dokumentu EIOÚ vymezil svou politiku týkající se konzultací v oblasti návrhů právních předpisů, což je jeden z jeho hlavních úkolů vycházejících z čl. 28 odst. 2 a čl. 41 nařízení (ES) č. 45/2001. Pracovní metoda EIOÚ je popsána v kapitole 5 politického dokumentu. Důležitou součástí této pracovní metody je výběr návrhů právních předpisů a plánování (včetně pravidelného přezkoumání tohoto výběru a plánování), které jsou potřebné pro účinný výkon funkce poradce.

Hlavními zdroji letošního seznamu úkolů jsou jako obvykle plán legislativní práce Komise pro rok 2010 a několik souvisejících plánovacích dokumentů Komise, ale také výše zmíněný akční plán k provádění Stockholmského programu. Seznam úkolů vypracovali zaměstnanci EIOÚ. V průběhu přípravného procesu byla zainteresovaným stranám z Komise poskytnuta možnost přidat své podněty. Těchto podnětů si velmi ceníme.

Seznam úkolů tvoří dva dokumenty:

- tato úvodní část, která zahrnuje stručnou analýzu souvislostí i priorit EIOÚ pro rok 2010,
- příloha příslušných návrhů Komise a dalších dokumentů, které byly v nedávné době přijaty nebo je jejich přijetí na programu a které vyžadují pozornost ze strany EIOÚ.

¹ Lze nalézt na internetových stránkách EIOÚ v části „EDPS“ >> „Publications“ >> „Papers“.

Příloha byla poprvé zveřejněna v prosinci 2006 a od té doby byla každoročně třikrát aktualizována.

Jakmile EIOÚ vydá své stanovisko (nebo jinou veřejnou reakci) k nějakému dokumentu, bude tento dokument v běžných případech z přílohy vymazán. Je však třeba zdůraznit, že zapojení EIOÚ do legislativního procesu není ukončeno vydáním jeho stanoviska. Ve výjimečných případech se tento předmět může v příloze znovu objevit, pokud EIOÚ vydá druhé stanovisko. Stanoviska EIOÚ lze také nalézt na jeho internetových stránkách².

II. Stručná analýza souvislostí

V právním prostředí EU došlo ve srovnání s předchozím rokem ke značným změnám. Dne 1. prosince 2009 vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, která přesunula oblast spolupráce na poli policejních a soudních záležitostí do bývalého pilíře Společenství. V důsledku toho má pravomoc v této oblasti Evropský parlament i Evropský soudní dvůr (v některých případech v závislosti na přechodném období).

Nové právní podmínky po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost mají také důsledky pro činnost EIOÚ. V jeho úloze poradce v oblasti právních předpisů je potvrzena současná praxe, ve které EIOÚ poskytuje poradenství zákonodárcům v oblasti legislativních činností souvisejících s ochranou údajů ve všech oblastech politické činnosti EU. Rozsah pravomoci EIOÚ v jeho úloze inspektora je však méně zřetelný. Aby se zamezilo jakýmkoli právním mezerám v ochraně osobních údajů občanů, mělo by být co nejdříve v roce 2010 poskytnuto upřesnění pravomoci EIOÚ.

a. Směrem k novému právnímu rámci ochrany údajů

Lisabonská smlouva zdůraznila a posílila právo na ochranu údajů. Právo na ochranu údajů je stanoveno v článku 8 Listiny základních práv Evropské unie, která má nyní stejnou právní sílu jako smlouvy. Toto právo je dále stanoveno v článku 16 Smlouvy o fungování Evropské unie, která nyní představuje jediný právní základ pro přijímání právních předpisů v oblasti ochrany údajů. Tento nový právní základ poskytl důležitý impuls k diskusi o revizi právních předpisů EU týkajících se ochrany údajů. Ve druhé polovině roku 2009 proběhla veřejná konzultace k jejich zlepšení a do konce roku 2010 se očekává návrh nového právního rámce. Bylo navrženo mnoho zlepšení současného rámce, jako je zavedení povinnosti oznamovat narušení bezpečnosti, posílení postavení subjektu údajů a zavedení zásad „odpovědnosti“ a „soukromí coby aspektu návrhu“. V rozsudku Evropského soudního dvora ze dne 9. března 2010 byla navíc vyjádřena důrazná podpora nezávislosti vnitrostátních orgánů pro ochranu údajů. EIOÚ stojí za myšlenkou posílení současných pravidel ochrany údajů i začlenění oblasti policejní a soudní spolupráce (v současnosti upravené v samostatném rámcovém rozhodnutí 2008/977/SVV) do nového právního předpisu. Nový právní rámec ochrany údajů je jednou z hlavních priorit EIOÚ v roce 2010.

b. Další rozvoj prostoru svobody, bezpečnosti a práva

² V části „Consultation“ >> „Opinions“.

V prosinci 2009 byl přijat Stockholmský program. Tento program je nástupcem Haagského programu a stanoví priority pro rozvoj evropského prostoru svobody, bezpečnosti a práva v příštích pěti letech. Stockholmský program zdůrazňuje potřebu chránit osobní údaje v globální společnosti, která je charakterizována rychlými technologickými změnami a výměnou informací bez hranic. Program také zdůrazňuje potřebu výměny údajů pro zajištění bezpečnosti Evropy a zavádí vytvoření strategie vnitřní bezpečnosti. Sdělení k této strategii je plánováno na říjen 2010. Při rozvoji prostoru svobody, bezpečnosti a práva musí evropský zákonodárce stále nalézat správnou rovnováhu mezi bezpečností a volným pohybem občanů na jedné straně a ochranou jejich soukromí a osobních údajů na straně druhé. Je samozřejmé, že v této věci bude EIOÚ pečlivě sledovat všechny kroky, které jsou uvedeny ve stockholmském akčním plánu. EIOÚ si zejména přeje zmínit vytvoření systému vstupů/výstupů a programu registrovaných cestujících, očekávanou směrnici o jmenné evidenci cestujících pro účely vymáhání práva, možnost EU-ESTA a používání tělesných skenerů na letištích. Některé z těchto iniciativ jsou plánovány na začátek roku 2011, přesto jsou ale zahrnuty do seznamu úkolů EIOÚ pro rok 2010, neboť diskuse o těchto iniciativách bude zahájena letos a neboť mají významné důsledky pro ochranu údajů. EIOÚ bude dále analyzovat sdělení k politice a nástrojům pro posílenou bezpečnost sítí a informací, které se očekává v červnu 2010. EIOÚ se bude také podrobně zabývat ohlášeným přezkumem směrnice o uchovávání údajů a zváží, zda by měla být podrobně zhodnocena potřeba takové směrnice a proporcionalita takového opatření.

c. Mezinárodní spolupráce a přenos údajů

V pracovním programu Komise i v akčním plánu ke Stockholmskému programu je zdůrazněn další rozvoj vnější agendy EU. V prostoru svobody, bezpečnosti a práva jsou vnitřní a vnější politiky neoddělitelně propojeny. Mezinárodní spolupráce týkající se bezpečnosti a vymahatelnosti práva je stále jednou z nejdůležitějších otázek globální agendy. EU a USA budou jednat o všeobecné dohodě o sdílení údajů pro účely vymahatelnosti práva i podrobněji zaměřené dohodě o výměně finančních údajů. Kdykoli to bude možné, EIOÚ bude podrobně sledovat tato jednání. V tomto ohledu má po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost velký význam nová pravomoc Evropského parlamentu v oblasti vnějších vztahů EU. EIOÚ bude sledovat a předkládat připomínky k dalším připravovaným mezinárodním dohodám, které jsou významné pro ochranu údajů, jako je ACTA a několik dohod týkajících se jmenné evidence cestujících.

d. Technologický rozvoj: digitální agenda pro Evropu

V březnu 2010 Komise zveřejnila iniciativu „Evropa 2020 – strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“. Tato iniciativa je odpovědí na finanční a hospodářskou krizi nedávných let a stanoví cíle pro další růst evropského hospodářství. Jednou ze strategických iniciativ stanovených ve sdělení Evropa 2020 je digitální agenda pro Evropu, která je dále upřesněna v pracovním programu Komise na rok 2010. Digitální agenda stanoví priority pro urychlení rozšíření vysokorychlostního internetu a využití potenciálu digitálních technologií pro domácnosti a firmy. Mnoho z ohlášených iniciativ souvisejících s digitální

agendou má význam pro ochranu údajů, jako je rámec pro elektronickou totožnost (eID) a rámec ověřování a interoperability pro panevropské služby elektronické veřejné správy. V souvislosti s digitální agendou se EIOÚ bude také zabývat sdělením o soukromí a důvěře ve všudypřítomné informační společnosti. Kromě toho bude EIOÚ sledovat návrhy, které předpokládají zavedení nové technologie v oblastech jako silniční doprava (balíček pro elektronickou mobilitu) a energetika (využití inteligentních rozvodných sítí).

III. Priority EIOÚ pro rok 2010

Politika EIOÚ jako poradce v oblasti právních předpisů EU a souvisejících dokumentů se nezmění. Zásadní význam má konzistentnost výstupů, pomocí které se EIOÚ snaží nalézt správnou rovnováhu mezi ochranou údajů a dalšími (veřejnými) zájmy. Stejně jako v předchozích letech má EIOÚ v úmyslu poskytovat stanovisko ke všem legislativním návrhům, které mají podstatný dopad na ochranu údajů. Hlavní otázky pro připomínky EIOÚ jsou tyto:

- a. Směrem k novému právnímu rámci ochrany údajů
 - revize právního rámce EU pro ochranu údajů,
 - další vymezení pojmů „správce“ a „zpracovatel“ a upřesnění konceptu „odpovědnosti“ a otázka použitelnosti práva a soudní příslušnosti (také u vnitrostátních orgánů pro ochranu údajů, v rámci pracovní skupiny podle článku 29).
- b. Další rozvoj prostoru svobody, bezpečnosti a práva
 - strategie vnitřní bezpečnosti,
 - používání tělesných skenerů na letištích,
 - jmenná evidence cestujících v rámci EU,
 - sdělení k politice a nástrojům pro posílenou bezpečnost sítí a informací,
 - změna nařízení FRONTEX,
 - hodnocení směrnice o uchovávání údajů,
 - správa hranic a systém vstupů/výstupů,
 - program registrovaných cestujících,
 - EU-ESTA,
 - činnosti týkající se e-justice a jednotného soudního prostoru.
- c. Mezinárodní spolupráce a přenos údajů
 - dohoda mezi EU a USA o výměně osobních údajů pro účely vymahatelnosti práva,
 - dohoda mezi EU a USA o přenosu údajů o finančních transakcích pro boj proti terorismu,
 - dohody o jmenné evidenci cestujících s Austrálií, Kanadou a USA,
 - obchodní dohoda proti padělatelství.
- d. Technologický rozvoj: digitální agenda
 - směrnice o elektronickém podpisu,
 - rámec interoperability pro panevropské služby elektronické veřejné správy,
 - balíček pro elektronickou mobilitu,
 - regulační rámec pro inteligentní přenosové sítě,
 - sdělení o soukromí a důvěře ve všudypřítomné informační společnosti.

V Bruselu, červen 2010